

Bildande av Flädemo naturreservat i Motala kommun samt fastställande av skötselplan för naturreservatet

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken ett område inom fastigheten Bona 2:105 som naturreservat med syfte, föreskrifter och skötselplan enligt nedan. Naturreservatets gräns är markerad på bifogad karta, bilaga 1.

Naturreservatets namn skall vara Flädemo.

Syftet med reservatet

Syftet med naturreservatet Flädemo är att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer som barrnaturskog och lövrik barrskog och de unika geologiska formationerna i form av isälvavlagringar som bildar åsar och platåytor som utgör en del av de riksintressanta mellansvenska ändmoränerna. Karaktäristiska arter för de förekommande naturtyperna i allmänhet och hotade, sällsynta samt hänsynskrävande arter i synnerhet, ska skyddas för att bevara den biologiska mångfalden i länet. Bland dessa komponenter är ett stort inslag av gamla träd, framförallt gran men även asp och död ved i olika nedbrytningsstadier särskilt viktiga. Ett syfte är också att tillgodose behov av naturområden för friluftslivet.

Syftet ska nås genom att området undantas från skogsbruk samtidigt som naturliga störningar får verka. Eventuell brist på dessa kompenseras genom att i skötselåtgärder efterlikna dessa processer, utan att området skattas på virke. För att nå syftet för friluftslivet kan information och anordningar för friluftslivet vara aktuella.

Föreskrifter

A. Med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet, är det, utöver vad som annars gäller, inte tillåtet att:

1. bedriva täkt, gräva, schakta, spränga, borra, utfylla, plöja eller utföra annan mekanisk markbearbetning;
2. anlägga väg, campingplats eller uppställningsplats för fordon, båtar eller andra farkoster;
3. framföra motordrivet fordon. Undantag gäller för älgdragare vid uttransport av fällt vilt;
4. uppföra byggnad, torn eller annan anläggning;
5. uppföra mast, vindkraftverk, eller att uppföra luft- eller markledning;
6. anordna upplag;
7. gräva upp växter;
8. tillföra växtnäringsämnen eller jordförbättringsmedel, använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra mineralämnen;
9. avverka, gallra, röja, så, plantera, markbereda eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
10. ändra floran eller faunans sammansättning genom införande av för området nya arter.
11. måla på träd, sten eller annan fast ytbildning;

B. För att tillgodose syftet med reservatet förpliktar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken ägare, att utan ytterligare ersättning, och innehavare av särskild rätt till fastigheterna tåla att följande åtgärder vidtas inom reservatet:

1. utmärkning av, och information om, reservatet;
2. skötsel i form av åtgärder för att efterlikna naturliga störningar som bland annat gynnar lövträdsvärden och ökar andelen död ved som röjning och plockhuggning av barrträd samt att eventuella diken däms;
3. undersökningar av växt- och djurlivet och andra naturförhållanden genomförs som ett led i uppföljningen av syfte och mål med reservatet.

4. iordningställande av anordningar för friluftslivet vilket innebär uppsättning av informationsskyltar, anläggning av parkeringsplats, anläggning av vandringsled och bro över krongdike.

C. Med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, föreskriver Länsstyrelsen om rätten att färdas och vistas inom reservatet, att det utöver vad som annars gäller, inte är tillåtet att:

1. ta ved, bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
2. gräva upp växter, samla mossor, lavar eller svampar med undantag för matsvamp, samla ryggradslösa djur annat än genom håvning eller plockning och därvid ta enstaka individer för artbestämning;
3. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, spränga, gräva, rista, hacka eller måla;

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

4. utföra sådan vetenskaplig undersökning eller enstaka studie som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet;
5. anordna tävlingar eller bedriva lägerverksamhet;

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel och som framgår av föreskrifter B1-4.

Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för skötsel av dikningsföretaget Fläde & Tryfall, som berör fastigheterna Fläde 1:5, Fläde 1:3, Bona 2:18 och Bona 2:105, efter samråd med länsstyrelsen.

Skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen, bilaga 2.

Förvaltare för naturreservatet skall vara Länsstyrelsen Östergötland.

Skäl för beslutet

Flädemo hyser höga naturvärden knutna till barrnaturskogar och näringsrika grankogar. Typiska arter för dessa biotoper, som missgynnas i produktionslandskapet, finns representerade i området.

För att naturvärdena ska bestå och utvecklas bör området undantas från skogsbruk och skötas genom att kompensera tidigare skogsbruks negativa påverkan.

Länsstyrelsen bedömer att Flädemo är prioriterat för områdesskydd i form av naturreservat enligt den nationella och regionala strategin för skogsskydd. Reservatsbildning är även ett led i arbetet med att uppnå miljömålen ”Levande skogar” och ”Ett rikt växt och djurliv” om vilka regering och riksdag har beslutat.

Lämplig användning av markområde

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken skall densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Länsstyrelsen har, i enlighet med 3 kap. miljöbalken, prövat och funnit att bildandet av Flädemos naturreservat är förenligt med en, från allmän synpunkt, lämplig användning av markområdet och att beslutet inte strider mot gällande kommunal översiktsplan.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att bildandet av Flädemos naturreservat inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensutredning av påverkan av beslutet på allemansrätten

Länsstyrelsen ska enligt förordning om konsekvensutredning vid regelgivning 2007:1244, i den omfattning det behövs göra en konsekvensutredning av hur allemansrätten påverkas genom beslutet om naturreservat. Länsstyrelsen gör bedömningen att naturreservatsbildningen inte medför några större negativa konsekvenser av betydelse för vistelse i det aktuella området.

Miljökvalitetsmål

Bildandet av Flädemos naturreservat är en del av uppfyllandet av miljökvalitetsmålen ”Levande skogar” och ”Ett rikt växt- och djurliv” om vilka Sveriges riksdag och regering beslutat.

Ärendets handläggning

Dokumentation

De mycket höga naturvärdena inom Flädemos naturreservat dokumenterades i skogsstyrelsens nyckelbiotopsinventering, i slutet av 1990-talet. Under 2003 genomförde Länsstyrelsen regeringsuppdraget om naturvärdesbedömning och skydd av viss skog, för statligt ägd mark. I samband med detta avgränsades även området.

Reservatsbildning

En värdering av området genomfördes av Svefa AB i samråd med markägarna och på uppdrag av Länsstyrelsen. Därefter förhandlade Naturvårdsverket med dåvarande markägaren Sveaskog och kom överens om köpeskilling för området. Marken förvärvades år 2006. Reservatet har stakats ut och mätts in av Lantmäteriet i Motala kommun, som även utfört förrättningen av fastigheten.

Remissyttranden

Länsstyrelsen har remitterat förslag till beslut till berörda sakägare, Sveriges geologiska undersökningar SGU, Motala kommun, Skogsstyrelsen Östra Götaland, Naturskyddsföreningen i Motala kommun och Trafikverket.

Länsstyrelsens avvägning med avseende på remissyttranden

Motala kommun har inkommit med ett remissyttrande 2012-01-17. Kommunen är positiv till bildande av naturreservatet Flädemo men hade önskemål om att få skötselkartan på sidan 17 mera läsbar vilket har åtgärdats.

Trafikverket meddelade 2012-01-17 att man inte hade något att erinra i ärendet.

Naturskyddsföreningen Motala inkom med ett remissyttrande 2012-01-24.

Naturskyddsföreningen är positiv till bildande av reservatet och de planerade anläggningar för friluftslivet. Då området är rikt på död ved anser

Naturskyddsföreningen att det är av största vikt att fördjupade inventeringar görs för att upptäcka ytterligare biologiska bevarandevärden.

Länsstyrelsen instämmer i att det är av stor vikt att kunskapen om naturvärden i naturreservatet Flädemo fördjupas och planerar att genomföra uppföljningar av naturvärden enligt standardiserade metoder som fastställs i en särskild uppföljningsplan (se skötselplan kapitel 4.2.1).

SGU har inkommit med kompletteringar till faktaunderlaget till beskrivningen av de geologiska värdena inom naturreservatet. SGU tillstyrker bildandet av naturreservatet, med förhoppning att områdets geologiska naturvärden blir tydligare belysta. SGU vill framhålla möjlighet till en samverkan mellan länsstyrelsen och SGU för att ta fram geologiskt underlag till information och skylt för att belysa den speciella landskapsbilden och reservatets geologiska värden för allmänheten som besöker Flädemo.

Länsstyrelsen har kompletterat texterna under naturbeskrivningar och geologiska beskrivningar i skötselplanen och även gjort förtydliganden i syftet. Länsstyrelsen anser att det föreslagna samarbetet med att ta fram gemensam information om riksintresset är en bra synpunkt och föreslår att reservatets förvaltare tar kontakt med SGU inför framtagande av informationsmaterial för Flädemo och ev. även andra reservat som berörs av riksintresset.

Övrigt

Gagnvirke

Allt utfallande gagnvirke i samband med naturvårdsåtgärder som utförs med stöd av föreskrifter och skötselplan tillfaller staten.

Hur man överklagar,

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 3 (Miljödepartementet). Sakägare anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse om beslutet var införd i ortstidning.

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avd C, vilka gäller omedelbart.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har, förutom undertecknade, naturvårdsdirektören Claes Svedlindh, byrådirektören Maria Taberman, länsassessorn Karin Fridell, byrådirektören Elin Juhlin och antikvarien Mattias Schönbeck deltagit.

Magnus Holgersson
Länsråd

Marcelle Johansson
Byrådirektör

Delt.:
CS
MT
KF
EJ
MS

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar

akten (naturdossier)

Sändlista

Sakägare

Andel i dikningsföretag

Sveaskog, Box 404, 701 48 Örebro

Bo Lars Gustav Larsson + Birgitte Ann Larsson Skogsbov. 7 616 33 Åby

Åke Lennart Oliv + Birgitta Kristina Oliv Latorpsv. 26 719 31 Vintrosa

Jakträtt

Ryds Jaktlag Carry Turesson 4:e Sjögränd 4 54162 Motala +dk

Kopia till

Motala kommun 591 86 Motala

Skogsstyrelsen, Östergötlands distrikt, Datalinjen 1, 583 30 Linköping

Naturskyddsföreningen i Motala, att Inger Lundqvist, Kulla Södergården 112, 590 28

Borensberg

Sveriges geologiska undersökning, Box 670, 751 28 Uppsala

Trafikverket Region Öst, Box 1140, 631 80 Eskilstuna

Reservatsförvaltaren, Anneli Lundgren

Länets författningssamling

Tidningskungörelse